

LUZES V/D seria V

Jerzy Gruszczyński

Nowy sprzęt w 33. Bazie Lotnictwa Transportowego

Lotniskowe urządzenie zasilania elektroenergetycznego LUZES V/D seria V jest przeznaczone do zasilania systemów pokładowych statków powietrznych, uruchamiania silników i sprawdzania stanu technicznego wyposażenia pokładowego. Wszystkie fot. Autor

24 maja w 33. Bazie Lotnictwa Transportowego w Powidzu odbyło się uroczyste przekazanie pierwszego egzemplarza nowego sprzętu naziemnej obsługi statków powietrznych typu LUZES V/D seria V na podwoziu samochodu ciężarowego Jelcz 442.32. W uroczystości uczestniczyli: dowódca 3. Skrzydła Lotnictwa Transportowego, dowódca 33. Bazy Lotnictwa Transportowego, zastępca dowódcy 33. Bazy Lotnictwa Transportowego, szef Szefostwa Techniki Lotniczej Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych – Główny Inżynier Wojsk Lotniczych, prezes Wojskowego Centralnego Biura Konstrukcyjno-Technologicznego S.A., przedstawiciele Jelcz Sp. z o.o. oraz zaproszeni goście.

W wyniku kooperacji dwóch udziałowców Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A. narodziła się koncepcja stworzenia zaawansowanego technologicznie urządzenia do zasilania elektroenergetycznego statków powietrznych. Jelcz Sp. z o.o. udostępniła podwozie, na którym Wojskowe Centralne Biuro Konstrukcyjno-Technologiczne S. A. (WCBKT S.A.) zabudowało swoje urządzenie LUZES V/D seria V.

Lotniskowe urządzenie zasilania elektroenergetycznego LUZES V/D seria V jest przeznaczone do zasilania systemów pokładowych statków powietrznych, uruchamiania silników i sprawdzania stanu technicznego wyposażenia pokładowego. LUZES V/D seria V jest urządzeniem mobilnym, zasilanym silnikiem wysokoprężnym. Urządzenie jest zamontowane na standardowej 15-stopowej ramie kontenera, co umożliwi jego zainstalowanie na dowolnym samochodzie ciężarowym. LUZES V/D seria V

W trakcie uroczystego przekazania pierwszego egzemplarza urządzenia LUZES V/D seria V głos zabiera Prezes Zarządu WCBKT S.A., Piotr Kisiel. Z lewej (od lewej do prawej): szef Szefostwa Techniki Lotniczej – Główny Inżynier Wojsk Lotniczych płk Janusz Zawiaślak, dowódca 3. Skrzydła Lotnictwa Transportowego płk mgr pil. Krzysztof Walczak i dowódca 31. Bazy Lotnictwa Transportowego płk pil. Grzegorz Kołodziejczyk.

może zasilć dwa statki powietrzne jednocześnie. Funkcję pulpitu operatora spełnia bezprzewodowy tablet. Urządzenie posiada wbudowany system zdalnej diagnostyki, podobnie jak wszystkie najnowsze urządzenia typu LUZES. Dodatkowo na życzenie użytkownika, są one wyposażone w gniazda 230 V do podłączenia urządzeń elektronicznych w warunkach polowych.

Wybrany jako nośnik Jelcz 442.32 jest samochodem ciężarowym średniej ładowności o wysokiej mobilności. Zbudowanym w układzie dwuosiowym 4x4, zaprojektowanym przez Jelcz Sp. z o.o. z przeznaczeniem dla Sił Zbrojnych RP. 29 listopada 2013 r. Inspektorat Uzbrojenia MON podpisał umowę na dostarczenie dla polskiej armii 910 samochodów ciężarowych Jelcz 442.32 w wersji skrzyniowej i do montażu wyposażenia specjalistycznego. Program zamówienia nowych ciężarówek dla wojska został wpisany w „Plan Modernizacji Technicznej Sił Zbroj-

nych RP do 2022 r.” Produkcję seryjną i dostawy samochodu ciężarowego Jelcz 442.32 rozpoczęto w drugiej połowie 2014r. i mają się one zakończyć w roku bieżącym.

Nie bez powodu w Inspektoracie Wsparcia Sił Zbrojnych zapadła decyzja o skierowaniu pierwszego egzemplarza najnowszej polskiej myśli technologicznej do 33. Bazy Lotnictwa Transportowego w Powidzu, jest tu bowiem obsługiwanych największej typów statków powietrznych: samoloty C-130E Hercules i M28B/PT oraz śmigłowce Mi-17 i W-3 Sokół (urządzenie LUZES V/D seria V umożliwia wykonanie obsługi i uruchomień wszystkich typów statków powietrznych eksploatowanych przez Siły Zbrojne RP oraz armie innych państw). Ponadto wszechstronne podwozie samochodu ciężarowego Jelcz 442.32 daje możliwość pokonania niemalże każdego terenu w celu dotarcia do przygodnych miejsc w których prowadzą działania śmigłowce, co jest szczególnie ważne w zabezpieczeniu szkolenia 7. Eskadry Działań Specjalnych.

Kiedy do Sił Zbrojnych RP trafią kolejne lotniskowe urządzenia zasilania elektroenergetycznego LUZES V/D seria V? Być może jeszcze w tym roku, dobiegają bowiem końca negocjacje w sprawie dostawy kolejnych ośmiu sztuk. Posłużą one do zainicjowania procesu wycofania z eksploatacji w polskiej armii prawdziwych zabytków techniki, czyli liczących czasami ponad pół wieku lotniskowych agregatów rozruchowych APA-4G i APA-5D, zabudowanych na samochodach ciężarowych Ural 375.

Ponadto w ofercie dla wojska WCBKT S.A. posiada lotniskowe urządzenie zasilania elektroenergetycznego LUZES V/N seria III, lotniskowe urządzenie zasilania elektroenergetycznego LUZES II/M seria V oraz lotniskowy zasilacz elektroenergetyczny LZE-6/M seria III. LUZES V/N seria III jest przeznaczony do zasilania systemów pokładowych statków

Wybrany jako nośnik Jelcz 442.32 jest samochodem ciężarowym średniej ładowności wysokiej mobilności. Zbudowany w układzie dwuosiowym 4x4, zaprojektowany przez Jelcz Sp. z o.o. z przeznaczeniem dla SZ RP.

powietrznych, uruchamiania silników i sprawdzania stanu technicznego wyposażenia pokładowego. Źródłem mocy jest wielopaliwowy silnik wysokoprężny. Urządzenie umożliwia zaopatrywanie w energię elektryczną dwóch statków powietrznych jednocześnie. Jest ono zainstalowane na niskim, przystosowanym do holowania podwoziu oraz może być przewożone transportem lotniczym (samolot typu C-295M lub jego odpowiedniki).

Urządzenie LUZES II/M seria V jest przeznaczone do zasilania systemów pokładowych statków powietrznych energią elektryczną a.c. oraz d.c. podczas rozruchu silników i w trakcie sprawdzania stanu technicznego wyposażenia pokładowego w wyznaczonym miejscu lotniska lub lądowiska. LUZES II/M seria V jest urządzeniem stacjonarnym zasilanym elektrycznie z sieci przemysłowej. Urządzenie składa się z dwóch kontenerów. Może zasilac energią elektryczną dwa statki powietrzne jednocześnie. Z kolei urządzenie LZE-6/M seria III jest przeznaczone do zasilania systemów pokładowych statków powietrznych energią elektryczną d.c. podczas rozruchu silników oraz w trakcie sprawdzania stanu technicznego wyposażenia pokładowego. Urządzenie zasilane elektrycznie, jest przeznaczone do pracy w hangarze i na płycie lotniska.

Ponadto 27 marca bieżącego roku rozpoczęto przekazywanie Siłom Zbrojnym RP zmodyfikowa-

Kiedy do SZ RP trafią kolejne lotniskowe urządzenia zasilania elektroenergetycznego LUZES V/D seria V? Być może jeszcze w tym roku, dobiegają bowiem końca negocjacje w sprawie dostawy kolejnych ośmiu sztuk.

nego lotniczego urządzenia zasilania elektroenergetycznego LUZES V/D seria IV, produkcji Wojskowego Centralnego Biura Konstrukcyjno-Technologicznego S.A. Jest to pierwsze z 16 urządzeń LUZES V/D seria IV zamontowanych na podwoziu samochodu ciężarowego Star 266M2, które zostały zamówione przez polską armię. Star 266M2, to seryjna wersja zmodernizowanego terenowego samochodu ciężarowego Star 266 przeprowadzana przez Autobox w Starachowicach na zlecenie Sił Zbrojnych RP. Modernizacja

i Serwisu Sprzętu do Naziennej Obsługi Statków Powietrznych. Uchwałę o utworzeniu centrum kompetencyjnego zarząd Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A. podjął 20 grudnia 2017 r. Koncepcję powołania centrum wypracowały wspólnie Szefostwo Techniki Lotniczej Inspektoratu Wsparcia Sił Zbrojnych, Wojskowe Centralne Biuro Konstrukcyjno-Technologiczne S.A. oraz Biuro Platform Lotniczych PGZ S.A.

Przygotowując się do otwarcia centrum kompetencyjnego, WCBKT S.A. podpisało wiele umów z partnerami zagranicznymi, m.in. koncernem BAE Systems (o współpracy związanej z naziemną obsługą wielozadaniowych samolotów bojowych F-16 Jastrząb) oraz ukraińską firmą Ukroboron-service. W ubiegłym roku na Międzynarodowym Salonie Przemysłu Obronnego w Kielcach została zawarta umowa ze spółkami należącymi do Polskiej Grupy Zbrojeniowej S.A.: WSK PZL-Kalisz S.A., Wojskowymi Zakładami Lotniczymi nr 1 S.A., Wojskowymi Zakładami Lotniczymi nr 2 S.A., Wojskowymi Zakładami Lotniczymi nr 4 S.A. i Wojskowymi Zakładami Elektronicznymi S.A.. Dzięki temu WCBKT S.A. zyskało kompetencje niezbędne do obsługi całego sprzętu naziemnej obsługi statków powietrznych używanego w Siłach Zbrojnych RP.

Wojskowe Centralne Biuro Konstrukcyjno-Technologiczne S.A. zajmuje się konstruowaniem i produkcją urządzeń na potrzeby obronności. Wywodzi się z powołanego w 1968 r. Zakładu Produkcji Doświadczalnej Wojskowej Akademii Technicznej. W bieżącym roku spółka obchodzi 50-lecie działalności i skupia się na zaspokojeniu potrzeb lotnictwa Sił Zbrojnych RP pod względem dostaw sprzętu do naziemnej obsługi statków powietrznych oraz urządzeń szkolno-treningowych dla wojsk lądowych.

Dane techniczne lotniskowego urządzenia zasilania elektroenergetycznego LUZES V/D seria V:

dane techniczne dla prądu przemiennego: znamionowe napięcie trójfazowe - 115 V/ 200 V, 400 Hz, 4-przewodowe; zakres regulacji napięcia - 112-118 V; moc ciągła - 125 kVA φ 08-1 przy +40°C; znamionowy prąd w fazie - 360 A (260 A na jednym kablu); maksymalny prąd w fazie - 400 A (260 A na jednym kablu); znamionowe napięcie jednofazowe - 1 x 115 V, 400 Hz, 2-przewodowe; prąd znamionowy dla napięcia 1 x 115 V, 400 Hz - 50 A; znamionowe napięcie trójfazowe - 3 x 36 V, 400 Hz, 3-przewodowe; prąd znamionowy dla napięcia 3 x 36 V, 400 Hz - 25 A; dane techniczne dla prądu stałego: znamionowe napięcie - 2 x 28 V; zakres regulacji napięcia - 26-29 V; prąd znamionowy - 800 A; prąd maksymalny (w ciągu 5 s/ w ciągu 1 s) - 1800 A/ 2500 A; parametry: wymiary z pojazdem (długość x szerokość x wysokość) - 7600 x 2440 x 2740 mm; masa z pojazdem - 12 400 kg, długość kabli wydawczych - 20 m.